

POWIATOWA STACJA SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNA W PRZEMYŚLU

**STAN SANITARNY
MIASTA PRZEMYŚL
ROK 2018**

Przemyśl, luty 2019

Spis treści

<i>Wstęp</i>	3
<i>I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych</i>	3
<i>II. Stan uodpornienia dzieci na terenie miasta Przemyśla</i>	7
<i>III. Warunki zdrowotne środowiska człowieka</i>	9
<i>IV. Interwencje mieszkańców</i>	11
<i>V. Obiekty służby zdrowia</i>	12
<i>VI. Ocena warunków sanitarnych w placówkach oświatowo - wychowawczych</i>	14
<i>VII. Nadzór nad warunkami pracy</i>	15
<i>VIII. Nadzór nad obiektami żywności i żywienia</i>	18
<i>IX. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny</i>	24
<i>X. Działalność oświatowo-zdrowotna</i>	25
<i>XI. Podsumowanie</i>	29

WSTĘP

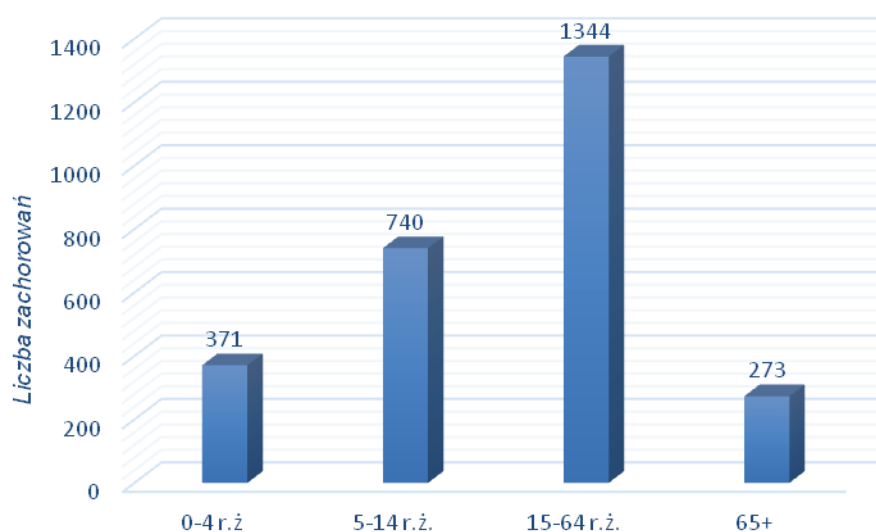
Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyślu przy pomocy Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej na mocy ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej realizuje zadania na terenie miasta Przemyśl z zakresu zdrowia publicznego.

Realizowanie zadań przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przemyślu polega na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz na prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w celu ochrony zdrowia ludzkiego, w szczególności przed niekorzystnym wpływem czynników szkodliwych i uciążliwych środowiska oraz występowaniem zakażeń, chorób zakaźnych i zdrobotnych.

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Zakażenia górnych dróg oddechowych sklasyfikowane jako grypa i podejrzenia zachorowań na grypę, nadal stanowią najliczniejszą pozycję wśród zgłaszanych chorób zakaźnych na terenie miasta.

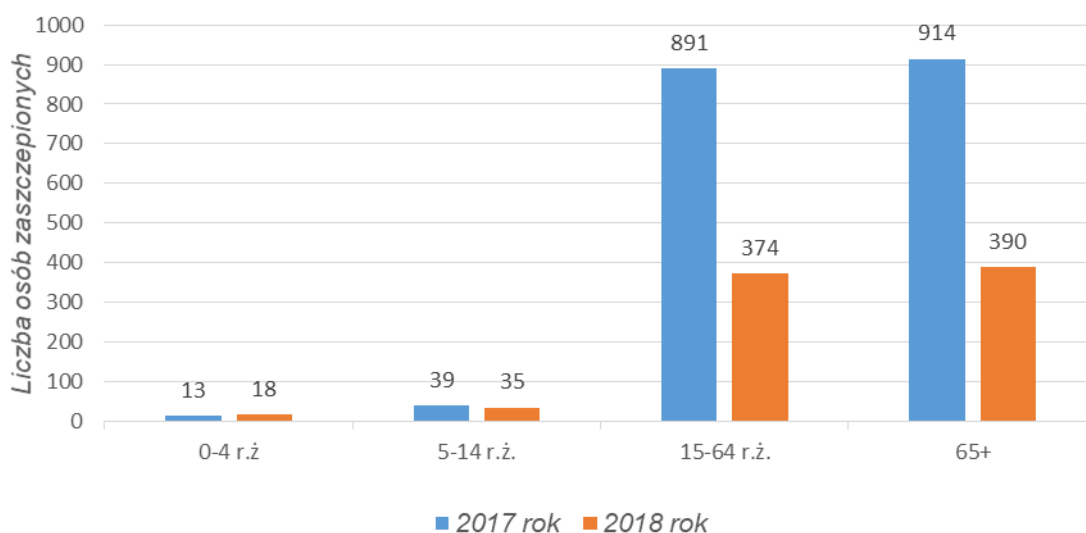
W 2018 r. zarejestrowano 2397 zachorowań, a zapadalność wyniosła 3849 na 100 tys. ludności. W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wzrost zachorowań o ponad 50%. Około 40% wszystkich zachorowań stanowiły dzieci w wieku do 14 roku życia.

Rysunek 1. Liczba zachorowań na grypę i infekcje grypopodobne według wieku chorych.

Zakażenia wirusem grypy potwierdzono badaniami laboratoryjnymi u 7 osób. W badanych próbkach potwierdzono materiał genetyczny wirusa grypy B u 6 osób, w jednej próbce potwierdzono materiał genetyczny wirusów grupy A podtyp A/H1N1.

Należy pamiętać, iż w zapobieganiu zachorowaniom na grypę kluczową rolę odgrywają coroczne szczepienia ochronne przeciw grypie. W Przemyślu w 2017 roku przeciw grypie zaszczepiło się 1857 osób, to jest 3,0 % mieszkańców miasta, a w 2018 roku zaszczepiło się 817 osób. Z tego wynika, że odsetek osób szczepiących się przeciwko grypie utrzymuje się na bardzo niskim poziomie tj. 1,3%. Najliczniej szczepiącą się grupą są seniorzy w wieku 64 i więcej lat.

Rysunek 2. Liczba osób zaszczepionych p/grypie w latach 2017-2018 w różnych grupach wiekowych.

W roku 2018 zgłoszono 16 podejrzeń odry, z których 13 zostało potwierdzonych badaniami laboratoryjnymi, w przypadku 3 pozostałych nie przeprowadzono badań, zachorowanie zostało zgłoszone w oparciu o objawy kliniczne i kontakt z osobą chorą na odrę. Wśród chorych znajdowały się osoby w wieku od 25 do 57 oraz dzieci w wieku do 4 r. ż., osoby zaszczepione jedną dawką lub z nieudokumentowaną historią szczepień.

Do chorób, którym można zapobiegać poprzez szczepienia ochronne należy wirusowe zapalenie wątroby typu B. W roku 2018 zgłoszono 2 zachorowania osób dorosłych,

niezaszczepionych przeciw tej chorobie. Do zakażenia mogło dojść podczas zabiegów naruszających ciągłość tkanki ludzkiej, prawdopodobnie podczas zabiegów medycznych.

Problemem zdrowia publicznego jest wirusowe zapalenie wątroby typu C, przeciwko któremu nie ma skutecznej szczepionki. Zakażenie między ludźmi szerzy się przede wszystkim drogą krwi. Do infekcji może dojść - np. podczas wizyty u stomatologa, podczas zabiegu medycznego, wizyty u fryzjera lub w gabinecie kosmetycznym, czyli wszędzie tam, gdzie naruszana jest ciągłość tkanek (uszkodzenie tkanek może być nieznaczne, niewidzialne gołym okiem). Zakazić się można również podczas stosunku seksualnego. Zakażenie HCV w większości przypadków nie powoduje żadnych objawów lub objawy są niespecyficzne. Dlatego bardzo dużo zakażonych osób nie wie o swojej chorobie, a zakażenie wykrywa się przypadkowo. W roku 2018 na terenie miasta zgłoszono 4 zachorowania na wzv C u osób dorosłych. Do zakażenia mogło dojść podczas zabiegów naruszających ciągłość tkanki ludzkiej, prawdopodobną przyczyną zakażenia były zabiegi medyczne.

W roku 2018 zarejestrowano 1 zachorowanie na wzv A u osoby dorosłej, nieszczepionej. Ustalono, iż prawdopodobnym źródłem zakażenia było spożycie brudnych owoców i warzyw.

Do zakażeń krwiopochodnych, przeciwko którym również nie ma skutecznej szczepionki należą zakażenia ludzkim wirusem upośledzenia odporności (HIV). Wirus szerzy się również drogą seksualną oraz od matki na dziecko w okresie okołoporodowych i podczas karmienia piersią. W roku 2018 zarejestrowano 4 zakażenia HIV i 1 zachorowanie na AIDS.

Pałeczki z rodzaju Salmonella były przyczyną 25 zachorowań, czyli o 10 przypadków zachorowań więcej niż w roku ubiegłym.

W kategorii wirusowe zakażenia jelitowe zarejestrowano 31 zachorowań wywołanych przez rotawirusy oraz 11 zachorowań wywołanych przez norowirusy.

Zachorowalność na Boreliozę z Lyme odnotowano na podobnym poziomie jak w roku poprzednim. W roku 2017 zarejestrowano 24 zachorowania na Boreliozę, w roku 2018 zarejestrowano 27 zachorowań. Wśród zgłoszonych zachorowań zdecydowanie przeważała postać stawowa związana z objawami ze strony układu kostno-stawowego.

W roku zgłoszono 103 zachorowania na ospę wietrzną. Chorowały głównie dzieci w wieku

do 14 roku życia.

Szczepionki przeciw tej chorobie są dostępne w Polsce od kilku lat, ale stosowane są sporadycznie. Źródłem zakażenia jest chory człowiek. Wirus przenosi się drogą kropelkową i powietrzną na odległość do kilkudziesięciu metrów – stąd nazwa ospa wietrzna.

Zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych, obowiązek szczepienia przeciwko ospie wietrznej obejmuje:

a) dzieci do ukończenia 12 roku życia:

- z upośledzeniem odporności o wysokim ryzyku ciężkiego przebiegu choroby;
- z ostrą białaczką limfoblastyczną w okresie remisji;
- zakażone HIV;
- przed leczeniem immunosupresyjnym lub chemioterapią;

b) dzieci do ukończenia 12 roku życia z otoczenia osób z grupy ryzyka, które nie chorowały na ospę wietrzną,

c) dzieci do ukończenia 12 roku życia, inne niż wymienione powyżej, narażone na zakażenie ze względów środowiskowych, w szczególności narażone na zakażenie ze względu na czasowe lub stałe przebywanie we wspólnych pomieszczeniach, co umożliwi przeniesienie wirusa i wybuch ogniska epidemicznego, w tym zwłaszcza w domach opieki długoterminowej, domach dziecka, żłobkach i innych instytucjach opiekuńczych.

Bezpłatne szczepienie przeciwko ospie wietrznej przysługuje dzieciom uczęszczającym do żłobka, klubów maluszka, w szczególności narażonym na zakażenie ze względu na czasowe lub stałe przebywanie we wspólnych pomieszczeniach, co umożliwi przeniesienie wirusa i wybuch ogniska epidemicznego.

W roku 2018 p/ospie wietrznej zaszczepionych zostało 41 dzieci w wieku do 11 r. ż. oraz jedna osoba w wieku powyżej 20 lat.

W roku 2017 zarejestrowano łącznie 6 zachorowań. W roku 2018 zarejestrowano 10 zachorowań na gruźlicę. Chorowały kobiety, mężczyźni oraz dwóch chłopców w wieku poniżej 10 r.ż.

Gruźlica jest chorobą bakteryjną wywołaną przez bakterie tlenowe – Mycobacterium Tuberculosis. Jest chorobą wielonarządową atakuje wszystkie narządy organizmu jednak w ponad 90% przypadków dotyczy płuc, zaś w 10% przypadkach rozwija się jako gruźlica

innych narządów (opłucnej, węzłów chłonnych, układu moczowo – płciowego i układu kostno-stawowego). Choroba najczęściej przenosi się drogą kropelkową, źródłem zakażenia są przede wszystkim chorzy, którzy wydalają prątki podczas kaszlu, kichania a nawet śmiechu czy mówienia.

Swoistą metodą zapobiegania gruźlicy są szczepienia BCG, wykonywane zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych, w pierwszej dobie życia noworodka. W 2018 r. na terenie miasta zaszczepiono 657 noworodków, co stanowiło 98,1% ogółu urodzonych w 2018 r. dzieci.

Wścieklizna jest to ostra odzwierzęca choroba zakaźna ośrodkowego układu nerwowego, objawiająca się zapaleniem mózgu i rdzenia, prowadząca do zgonu. W roku 2018 zarejestrowano 106 pogryzień przez zwierzęta, głównie przez psy i koty, do szczepień poekspozycyjnych p/ wścieklicznie zakwalifikowanych zostało 28 osób.

II. Stan uodpornienia dzieci na terenie miasta Przemyśla

Szczepienia ochronne są skuteczną i powszechnie akceptowaną społecznie metodą zapobiegania zachorowaniom na choroby zakaźne, zarówno w wymiarze zapobiegania zachorowaniom u osoby poddanej szczepieniom ochronnym, jak również kształtowania odporności całej populacji na zachorowania. Obowiązek szczepień wiąże się z dążeniem do uzyskania maksymalnej ochrony przed zakażeniem, a w dalszej perspektywie do zlikwidowania poszczególnych chorób zakaźnych. Tylko uodpornienie wysokiego odsetka osób – ponad 80 - 90% gwarantuje zahamowanie krążenia drobnoustroju i ochronę osób nie tylko zaszczepionych, lecz również tych, które z jakichkolwiek powodów nie zostały zaszczepione. To właśnie zjawisko odporności zbiorowiskowej stanowi społeczne uzasadnienie obowiązku szczepień.

Poniżej przedstawiono stan uodpornienia na terenie miasta roczników objętych szczepieniem według kalendarza szczepień.

Stan zaszczepienia przeciwko:	Rok urodzenia 2016	Rok urodzenia 2017	Rok urodzenia 2018
Wirusowa zapalenie wątroby typu B	98,0 %	89,2 %	90,3 %
Błonica, Tęžec	96,5 %	92,0 %	48,0 %
Krztusiec	96,5 %	92,0 %	48,0 %
Hib typu B	96,5 %	92,0 %	48,0 %
Poliomyelitis	96,5 %	92,0 %	48,0 %
Odra, Świnka, Różyczka	88,7 %	66,2 %	*

* dzieci w roczniku 2018 nie podlegają szczepieniom p/odrze, śwince, różyczce

Niższa wartość procentowa wykonanych szczepień ochronnych u dzieci z rocznika 2018 wynika z faktu, że tylko dzieci urodzone w pierwszym półroczu mogą być zaszczepione podstawowo przeciwko wybranym jednostkom chorobowym, natomiast dzieci urodzone w drugim półroczu nie osiągają wymaganego wieku do wykonania szczepień ochronnych.

Preparaty szczepionkowe, tak jak każdy preparat stosowany w medycynie mogą powodować objawy niepożądane. Wystąpienie niepożądanych objawów poszczepiennych (NOP) może wynikać z kilku czynników: samego preparatu, niewłaściwego sposobu podania, jak również stanu organizmu w momencie szczepienia oraz jego indywidualnych cech osobniczych. Większość ma łagodny przebieg i ustępuje w ciągu kilku dni. Zazwyczaj nie wymagają one interwencji lekarza i szczególnego leczenia. Poważne działania niepożądane po szczepieniach występują sporadycznie. Ponadto w przypadku wszystkich obecnie stosowanych szczepionek ryzyko wystąpienia poważnego NOP jest wielokrotnie mniejsze niż ryzyko i konsekwencje wynikające z zachorowania na chorobę zakaźną, przed którą chroni szczepienie.

W roku 2018 do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przemyślu zgłoszono 1 NOP, który powstał po podaniu szczepionki p/tęžcowi. NOP został zakwalifikowany jak łagodny i charakteryzował się chwilowym pojawieniem się rumienia w miejscu zakłucia.

O skuteczności szczepienia decydują między innymi prawidłowe warunki transportu szczepionek i ich przechowywania w punkcie szczepień. Najważniejsze jest zapewnienie odpowiedniej temperatury przechowywania. Zarówno w czasie transportu, jak i przechowywania szczepionek należy pamiętać o zapewnieniu stałej temperatury w przedziale od +2°C do +8°C.

Duże znaczenie dla prawidłowego przechowywania szczepionek ma także stan techniczny chłodni przeznaczonych do składowania szczepionek. Chłodnie wyposażone są w termometry oraz urządzenia zapewniające możliwość stałego monitorowania i automatycznej rejestracji dobowych wahań temperatury wewnątrz komór chłodniczych oraz spadków napięcia. Wskazane jest także założenie specjalnego rejestru, w którym należy codziennie zapisywać dobową temperaturę w chłodni, mechaniczne uszkodzenia sprzętu oraz wyłączenie zasilania.

W nadzorowanych 17 podmiotach realizujących szczepienia ochronne u dzieci, młodzieży i osób dorosłych łącznie przeprowadzono 25 kontroli. W zakresie szczepień ochronnych, warunków przechowalniczych preparatów szczepionkowych nie stwierdzono nieprawidłowości.

III. Warunki zdrowotne środowiska człowieka

1. Jakość wody do spożycia

Na terenie Miasta Przemyśla funkcjonuje wodociąg zaopatrzenia zbiorowego w wodę o wydajności 12 tys. m³/d, którym zarządza Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o w Przemyślu. Wodociąg ten zasilany jest z ujęcia powierzchniowego na rzece San w miejscowości Prałkowce i dostarcza wodę dla Miasta Przemyśla oraz miejscowościom przyległym z terenu Gminy Przemyśl, Gminy Krasieczyn, Gminy Medyka, Gminy Żurawica.

W roku 2018 pobrano do badań laboratoryjnych 43 próbek wody w ramach nadzoru bieżącego.

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Przemyślu posiada opracowane procedury postępowania na wypadek pogorszenia jakości wody oraz informowania mieszkańców i Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. Przedsiębiorstwo informuje każdorazowo o planowanych oraz nieplanowanych przerwach w dostawie wody, a także informuje tut. Inspektora o stwierdzeniu pogorszenia jakości wody lub zaistnieniu okoliczności mogących spowodować jej pogorszenie. Awarie sieci wodociągowej, powodujące przerwę w dostawie wody zgłaszane były do PPIS w Przemyślu, bez względu na porę dnia. W roku 2018 zgłoszono do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej 9 przerw w dostawie wody. Żadna z nich nie doprowadziła do pogorszenia jakości wody dostarczanej odbiorcom.

Na koniec 2018 roku jakość wody do spożycia w sieci wodociągu Przemysł odpowiadała wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie wymagań dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Na terenie miasta znajduje się Wojewódzki Szpital im. Św. Ojca Pio w Przemysłu ul. Monte Cassino 18, który jest zaopatrywany w wodę z własnego wodociągu. Ujęciem awaryjnym jest wodociąg miejski. Obiekty szpitala zlokalizowane przy ul. Rogozińskiego 30 w Przemysłu posiadają wodę z wodociągu miejskiego natomiast ujęciem awaryjnym jest zbiornik magazynujący wodę wystarczający na zapewnienie jej dostaw przez 10 godzin. Pobrano 3 próby wody w kierunku parametrów monitoringu kontrolnego i 1 próbę w kierunku parametrów monitoringu przeglądowego. Na koniec 2018 roku jakość wody do spożycia w sieci odpowiadała wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie wymagań dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

2. Jakość ciepłej wody użytkowej

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemysłu przeprowadził badania ciepłej wody użytkowej w kierunku wykrycia pałeczek *Legionella sp.* w Wojewódzkim Szpitalu w Przemysłu. Częstotliwość kontroli jakości ciepłej wody uzależniona była od wyników badania bakteriologicznego osiągniętych w latach poprzednich. Miejsca poboru ciepłej wody użytkowej to: Oddział Neonatologiczny, Oddział Onkologiczny, OIOM, NZOZ Diaverum.

Bakterie *Legionella sp.* w ilości 175 jtk zostały wykryte w próbce pobranej z Oddziału Onkologii. Z uwagi na fakt, że Oddział Onkologii jest zaliczany do oddziału gdzie przebywają pacjenci o obniżonej odporności norma higieniczna dopuszcza liczbę mikroorganizmów <50 jtk.

Stwierdzając skażenie średnie instalacji ciepłej wody nakazano podjęcie natychmiastowych działań naprawczych, które zostały podjęte natychmiastowo i ponowne badania wykazały, iż jakość ciepłej wody użytkowej w badanym zakresie odpowiadała wymogom sanitarnym, a system ciepłej wody użytkowej jest pod kontrolą i nie wymaga podjęcia dodatkowych działań.

3. Jakość wody używanej w celach rekreacyjnych

Pod nadzorem w roku 2018 znajdowały się 2 baseny: kryta pływalnia POSiR, basen w Hotelu Gloria. Łącznie pobrano 80 prób wody.

W roku 2018 nastąpiło jednorazowe pogorszenie jakości wody w zakresie mikrobiologicznym w Hotelu Gloria, co skutkowało czasowym unieruchomieniem obiektu do czasu uzyskania właściwej jakości wody pod względem mikrobiologicznym.

4. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

Do obiektów użyteczności publicznej należą obiekty świadczące usługi noclegowe (noclegownie, hotele, hostele, pensjonaty, apartamenty), obiekty świadczące usługi pielęgnacyjne (zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, salony tatuażu), tereny rekreacyjne Góra Zamkowa – Park miejski w Przemyślu, Stok Narciarski w Przemyślu, Wodny Plac Zabaw), dworce autobusowe i kolejowe, cmentarze, zakłady pogrzebowe, ustępy publiczne, domy pomocy społecznej, środki transportu publicznego (autobusy, pociągi, autokary, karawany, karetki).

Przeprowadzane kontrole w zakresie stanu sanitarno-higienicznego w większości przypadków nie wykazały nieprawidłowości. Niewłaściwy stan sanitarny stwierdzono w dwóch obiektach świadczących usługi noclegowe, w 4 zakładach świadczących usługi pielęgnacyjne, w dwóch ustępach publicznych.

W celu sprawdzenia jakości ciepłej wody użytkowej na obiekcie Wodny Plac Zabaw przy ul. Sanockiej w Przemyślu zostały pobrane próby wody w kierunku bakterii Legionella. Otrzymane wyniki badań potwierdziły, że instalacja ciepłej wody jest pod kontrolą.

IV. Interwencje mieszkańców

W roku 2018 do Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Przemyślu wpłynęło 62 interwencje mieszkańców.

Interwencje rozpatrywane we własnym zakresie dotyczyły głównie niewłaściwego stanu sanitarnego lokali mieszkalnych i nieruchomości zamieszkania zbiorowego, obiektów użyteczności publicznej, obiektów służby zdrowia, sklepów spożywczych. Ponadto zgłoszono 17 interwencji anonimowych dotyczących głównie wystąpienia przypadków wszawicy w

placówkach oświatowo – wychowawczych, złego stanu sanitarnego pomieszczeń przeznaczonych na pobyt dzieci oraz braku środków higienicznych w sanitariatach. Interwencję dotyczyły również złej jakości posiłków, zakupu środków spożywczych po terminie ich przydatności.

V. Obiekty służby zdrowia

1. Zakłady opieki zdrowotnej lecznictwa otwartego

W roku 2018 przeprowadzono 99 kontroli sanitarnych m.in. w następujących obiektach:

- NZOZ (podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej);
- laboratoria diagnostyczne, centrum krwiodawstwa;
- prywatne gabinety stomatologiczne;
- prywatne specjalistyczne gabinety lekarskie (dermatologiczne, medycyny estetycznej, urologiczne, ortopedyczne, pediatryczne, ginekologiczne).

Stan sanitarny i funkcjonalny obiektów tej kategorii w zdecydowanej większości był dobry. Zakłady Opieki Zdrowotnej lecznictwa otwartego posiadają opracowane procedury postępowania z odpadami medycznymi. W każdym zakładzie opieki zdrowotnej lecznictwa otwartego bielizna czysta i brudna przechowywana jest w wydzielonych miejscach z rozdziałem na bieliznę czystą i brudną. Prowadzone kontrole potwierdziły prawidłowość prowadzonych procesów dezynfekcji, dobór środków dezynfekcyjnych oraz przestrzeganie zasad bezpieczeństwa. Postępowanie w zakresie dezynfekcji odbywa się zgodnie z opracowanymi procedurami.

Stwierdzone w 5 obiektach nieprawidłowości natury sanitarnej dotyczyły uaktualnienia procedur higienicznych, wyposażenia stanowisk do mycia rąk w środki do mycia i dezynfekcji rąk.

Nieprawidłowości natury sanitarno-technicznej stwierdzono w 4 obiektach i dotyczyły głównie poprawy stanu sanitarnego ścian i sufitów, zapewnienia powierzchni gładkich, łatwo zmywalnych wyposażenia roboczego.

W obiektach, w których prowadzone są zabiegi sterylizacyjne prowadzona jest bieżąca kontrola skuteczności procesów sterylizacyjnych. Warunki mycia i dezynfekcji,

przechowywania sprzętu wielokrotnego użytku oceniono pozytywnie. W jednym gabinecie stomatologicznych stwierdzono przeterminowany sprzęt i materiał sterylny, za co ukarano mandatem karnym.

2. Placówki lecznictwa zamkniętego

Przeprowadzona w roku 2018 kompleksowa kontrola obiektu obejmowała ocenę stanu sanitarno-higienicznego, przestrzegania przepisów w zakresie dezynfekcji, gospodarki odpadami medycznymi i komunalnymi, kontroli wewnętrznej gospodarki wodno - ściekowej, monitoringu wentylacji i klimatyzacji, kontrolę przestrzegania przepisów dot. warunków zdrowotnych środowiska pracy, narażenie pracowników na kontakt z substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, stosowania niebezpiecznych substancji i mieszanin.

Postępowanie z odpadami medycznymi z uwagi na bezpieczeństwo epidemiologiczne stanowi ważny element pracy. Personel szpitalu pracuje w oparciu o dobrze opracowane procedury i instrukcje w tym zakresie. Odpady przekazywane są wyspecjalizowanym firmom do utylizacji.

Postępowanie z bielizną szpitalną prowadzone jest również w oparciu o opracowane procedury i instrukcje. Pranie bielizny szpitalnej odbywa się poza szpitalem, w punkcie świadczącym usługi pralnicze.

Kontrola zakończyła się wydaniem decyzji nakazującej poprawę stanu sanitarno-higienicznego w Oddziale Okulistycznym, w Oddziale Chorób dziecięcych z pododdziałem pulmonologii, w Oddziale chirurgii dziecięcej, w Oddziale pulmonologii z pracownią bronchoskopii, w Centralnej Sterylizatorni oraz na Bloku Operacyjnym.

Po raz pierwszy w Wojewódzkim Szpitalu w Przemyślu zarejestrowano wśród pacjentów na Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii ognisko bakterii *Klebsiella pneumoniae* typu OXA 48.

Badania przesiewowe przeprowadzone u 37 pacjentów potwierdziły u 5 z nich wyniki dodatnie w kierunku kolonizacji biologicznym czynnikiem chorobotwórczym *Klebsiella pneumoniae* typu OXA 48. Bakteria ta jest oporna na antybiotyki, może powodować zapalenia płuc, sepsę, zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych. Przyczyną kolonizacji tych bakterii u pacjentów jest zbyt częste ich przyjmowanie przez pacjentów antybiotyków podczas intensywnej terapii antybiotykowej.

W związku z licznymi pytaniami i wątpliwościami ze strony personelu medycznego nt. sprawowania opieki długoterminowej nad pacjentami będącymi nosicielami patogenów antybiotykoopornych zorganizowano konferencję poświęconą zakażeniom w opiece długoterminowej. Konferencja umożliwiła podjęcie dyskusji i wymiany doświadczeń między personelem medycznym a konsultantami wojewódzkimi ds. epidemiologii i chorób zakaźnych.

VI. Ocena warunków sanitarnych w placówkach oświatowo – wychowawczych

Szkoła ma wobec uczniów obowiązek stworzenia bezpiecznych i higienicznych warunków nauki. W ramach nadzoru nad warunkami sanitarnymi i higieną procesu nauczania w placówkach oświatowo – wychowawczych skontrolowano 73 obiekty.

Stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości i usterki dotyczyły głównie niewłaściwego stanu sanitarnego ścian, sufitów i podłóg w salach lekcyjnych, salach zabaw oraz salach gimnastycznych i zastępczych, braku centralnego mieszania wody w sanitariatach przedszkolnych, braku osłon na grzejnikach c.o. oraz braku środków higieny osobistej w sanitariatach.

W 2018 r. wykonano 268 oznaczeń fizycznych w zakresie dostosowania mebli do wzrostu uczniów oraz 25 oznaczeń temperatury w salach zajęć dla dzieci i młodzieży. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Ponadto w 1 placówce oświatowo – wychowawczej tj. w Szkole Podstawowej Nr 4 w Przemyślu przeprowadzono pomiary obciążenia uczniów ciężarem tornistrów. Łącznie zważono 373 uczniów i ich tornistry w 33 oddziałach. Waga tornistra nie powinna przekraczać od 10% do 15% masy ciała ucznia. Badania wykazały, iż tornistry 20 % uczniów przekraczały 15% ciężaru ich masy ciała, a 39% tornistrów przekraczało 10% ciężaru masy ciała ucznia.

Podczas ważenia tornistrów zaobserwowano, że:

- na ciężar plecaków dzieci z klas nauczania wczesnoszkolnego składały się m.in. oprócz książek, plastikowe śniadaniówki, często po 2 napoje, zabawki i inne niepotrzebne w szkole rzeczy osobiste;
- w starszych klasach dziewczynki często miały cięższe plecaki od chłopców. Oprócz materiałów szkolnych, w plecakach często znajdowały się kosmetyki, przybory do włosów itp.

- w kilku przypadkach uczniowie informowali, że w plecakach mają tablet lub laptop;
- wyposażenie tornistrów stanowiły dodatkowo: strój na w-f, książki na zajęcia dodatkowe i telefony komórkowe.

W 2018 r. w dwóch placówkach oświatowo – wychowawczych (Szkoła Podstawowa Nr 5 w Przemyślu oraz Szkoła Podstawowa Nr 15 w Przemyślu) przeprowadzono badania polegające na pobraniu próbek na obecność zanieczyszczeń chemicznych w powietrzu wewnątrz pomieszczeń. Pomiary przeprowadzono w związku z zakończonym remontem w salach gimnastycznych w w/w obiektach (remont posadzki). Badania nie wykazały przekroczenia dopuszczalnych stężeń badanych substancji chemicznych (tj. benzenu, octanu butylu, formaldehydu).

Podczas letniego wypoczynku pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Przemyślu skontrolowali 31 turnusów, natomiast podczas wypoczynku zimowego skontrolowano turnusy organizowane w 6 obiektach (Młodzieżowy Dom Kultury, Kryta pływalnia POSIR, Szkoła Podstawowa Nr 1, Szkoła Podstawowa Nr 15, Przemyski Stok Narciarski, Świetlica Środowiskowa TPD „Przystań”).

Ponadto kontrolowano warunki pobytu dzieci podczas tzw. „otwartych drzwi” dla uczniów pozostających w miejscu zamieszkania w okresie ferii zimowych.

Podobnie jak w latach poprzednich, w trosce o zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu uczestników wypoczynku, wspólnie z Policją prowadzone były działania edukacyjne m.in. o tematyce profilaktyki grypy, profilaktyki wszawicy, ochrony przed kleszczami.

VII. Nadzór nad warunkami pracy

Sprawowanie nadzoru nad warunkami pracy ma na celu poprawę warunków pracy oraz ochronę zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy, w tym przede wszystkim zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych.

Ogółem w ewidencji Oddziału Higieny Pracy znajduje się 139 zakładów na terenie miasta Przemyśla. Łącznie przeprowadzono 49 kontroli w 54 zakładach pracy z terenu miasta, w których zatrudnionych jest 3224 pracowników, z czego 2814 pracowników bezpośrednio

zatrudnionych jest przy produkcji.

W ramach nadzoru nad środowiskiem pracy w roku 2018 wykonano pomiary czynników szkodliwych w 7 zakładach pracy na terenie miasta, m. in. w zakładach przemysłu drzewnego, elektromechanicznego, usuwania nieczystości płynnych i odpadów stałych, podmiotów leczniczych. Pomiary i badania środowiskowe wykonane zostały przez akredytowane laboratorium WSSE w Rzeszowie Oddział Laboratoryjny w Przemysłu.

Z przeprowadzonych badań i pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy w skontrolowanych zakładach wynika, że w narażeniu na ponadnormatywne poziomy stężenie i natężenie zatrudnionych było łącznie 136 pracowników, w tym:

- w narażeniu na hałas słyszalny - 124 pracowników,
- w narażeniu na zapylenie – 12 pracowników.

W porównaniu z rokiem 2017 nie wykazano przekroczeń normatywów higienicznych w odniesieniu do czynników chemicznych, drgań mechanicznych o oddziaływaniu ogólnym na organizm człowieka, drgań mechanicznych przenoszonych przez kończyny górne i w zakresie czynników biologicznych.

W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych w zakładach pracy dla stwierdzonych nieprawidłowości wydano ogółem 10 decyzji administracyjnych dotyczących poprawy warunków higieniczno – sanitarnych środowiska pracy.

Do najczęściej powtarzających się nieprawidłowości należały:

- brak spisów stosowanych substancji i mieszanin niebezpiecznych oraz posiadanie nieaktualnych kart charakterystyki,
- niewłaściwy stan lub wyposażenie pomieszczeń produkcyjnych lub zaplecza,
- przekroczone dopuszczalne poziomy czynników szkodliwych w środowisku pracy,
- brak aktualnej oceny ryzyka zawodowego, szczególnie dotyczące uwzględnienia narażenia na czynniki chemiczne występujące w środowisku pracy.

W ramach nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu preparatów chemicznych przeprowadzono kontrole mające na celu ustalenie wywiązywania się pracodawców z obowiązków wynikających rozporządzenia 1907/2006 REACH. Podobnie do lat ubiegłych na terenie

nadzorowanym przez PPIS w Przemysłu nie stwierdzono podmiotów produkujących lub importujących substancje niebezpieczne i zobowiązanych do dokonania rejestracji lub rejestracji wstępnej tych substancji. W odniesieniu do czynników o działaniu rakotwórczych lub mutagennym w środowisku pracy przeprowadzono 4 kontrole, w jednym z zakładów pracy nakazano przeprowadzenie pomiarów czynnika o działaniu rakotwórczym.

W roku 2018 jeden zakład pracy wycofał z użytkowania izotopy promieniotwórcze – czujki ładunków elektrostatycznych, które zostały zastąpione elektrycznymi neutralizatorami ładunków elektrostatycznych, eliminując w ten sposób narażenie pracowników na szkodliwe dla zdrowia promieniowanie jonizujące.

W zakresie nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu produktów biobójczych przeprowadzono 10 kontroli, nie stwierdzono uchybień w kontrolowanym zakresie.

Choroby zawodowe

W roku 2018 do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Przemysłu wpłynęło 4 zgłoszenia podejrzenia chorób zawodowych dot. zakładów zlokalizowanych na terenie miasta jako efekt długoletniego zatrudnienia w warunkach narażenia na działanie szkodliwych dla zdrowia czynników środowiska pracy.

Przeprowadzono 6 postępowań w sprawach chorób zawodowych u pracowników i byłych pracowników zakładów pracy na terenie miasta. Dotyczyły one chorób narządu słuchu, chorób skóry oraz chorób narządu ruchu wywołanych sposobem wykonywania pracy (zespołu cieśni w obrębie nadgarstka). Otrzymano w odniesieniu do tych spraw 1 orzeczenie lekarskie rozpoznające chorobę zawodową i 1 orzeczenie o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. W sprawach rozpoczętych w latach ubiegłych wydano 2 decyzje administracyjne w tym 1 stwierdzającą chorobę zawodową z poz. 21 (uszkodzenie słuchu) oraz 1 o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne

W okresie sprawozdawczym nie prowadzono postępowań w sprawie wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych na terenie miasta Przemysłu. W związku z wejściem w życie z dniem 21 sierpnia 2018 r. ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowy

Powiatowy Inspektor Sanitarny prowadzi nadzór bieżący w zakresie wprowadzania do obrotu środków zastępczych i ma w zakresie swego działania ograniczanie zagrożeń, jakie powodują środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne, w tym podejmowania działań w zakresie wczesnego ostrzegania w przypadku wykrytych zatruc lub zgonów wywołanych przez wyżej wymienione substancje. W ramach prowadzonych postępowań wydano 4 decyzji o przepadku na rzecz Skarbu Państwa i zniszczeniu środków zastępczych, w stosunku do postępowań prowadzonych z lat poprzednich tj. roku 2017.

VIII. Nadzór nad obiektami żywności i żywienia

Obiekty produkcji żywności w tym wytwornie lodów, piekarnie, ciastkarnie, zakłady garmazeryjne.

W zakładach produkcji żywności objętych nadzorem sanitarnym zlokalizowanych na terenie miasta Przemyśla w 2018 r. przeprowadzono 40 kontroli sanitarnych. Za wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia, za nie przestrzeganie wymagań higienicznych nałożono 2 mandaty karne na kwotę 200 zł. oraz wydano 11 decyzji administracyjnych celem poprawy istniejącego stanu sanitarno technicznego. Zatwierdzono 5 nowo powstałych obiektów produkcji żywności.

Obiekty obrotu żywnością - sklepy, kioski, magazyny hurtowe, środki transportu.

W ramach prowadzonego nadzoru nad obiektami obrotu żywnością w 2018 r. przeprowadzono 181 kontroli sanitarnych. Nałożono 25 mandatów karnych na kwotę 4750 zł. Wydano 69 decyzji administracyjnych nakazujących poprawę stanu sanitarnego powierzchni ścian, sufitów, podłóg, urządzeń sanitarnych, wdrożenie systemu HACCP, zapewnienie ochrony obiektu przed szkodnikami oraz 27 decyzji zatwierdzających nowo powstałe zakłady.

Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego i zamkniętego

W 2018 r. przeprowadzono 173 kontrole sanitarne w obiektach żywienia zbiorowego. W zakładach zbiorowego żywienia typu zamkniętego (bloki żywienia w domach pomocy społecznej, bloki żywienia w szpitalach, przedszkolach, szkołach i zakładach penitencjarnych) przeprowadzono 39 kontroli sanitarnych.

W obiektach zbiorowego żywienia typu otwartego (restauracje, punkty małej gastronomii) przeprowadzono 134 kontrole sanitarne. Za brak przestrzegania przepisów sanitarnych 25

osób ukarano mandatami karnymi na łączną kwotę 5550 zł. W celu wyeliminowania zagrożeń sanitarno - higienicznych wydano 70 decyzji nakazujących poprawę stanu sanitarno – technicznego zakładu. Zatwierdzono 20 nowo powstałych obiektów.

W zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego wydano 10 decyzji nakazujących poprawę stanu sanitarno – technicznego. Zatwierdzono 6 nowych obiektów.

Żywnienie w szpitalach

W 2018 roku nadzorem sanitarnym zostały objęte 3 obiekty zlokalizowane na terenie działalności tut. Inspektora Sanitarnego tj:

- Blok żywieniowy Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio w Przemyślu ul. Monte Cassino 18;
- Oddział Obserwacyjno – Zakaźny przy ul. Rogozińskiego 30 w Przemyślu;
- Niepubliczny Zakład Opiekuńczo – Lecznicy i Opieki Paliatywnej „Palium” w Przemyślu ul. Rogozińskiego 30 w Przemyślu.

Żywieniem pacjentów hospitalizowanych w Wojewódzkim Szpitalu im. Św. Ojca Pio w Przemyślu przy ul. Monte Cassino 18 w Przemyślu zajmuje się Dział Żywnienia z Kuchnią Szpitalną zlokalizowaną na najniższym poziomie w tym samym budynku. Dystrybucja posiłków na oddziały szpitalne odbywa się przy wykorzystaniu wózków bemaowych, które umożliwiają utrzymanie stałej temperatury wydawanych posiłków. Gotowe posiłki pakowane są do pojemników typu G-N ze stali nierdzewnej, które umieszcza się na wózkach i transportuje na poszczególne oddziały szpitala, gdzie są porcjowane przez pracowników kuchni na talerze (tworzywo przystosowane do kontaktu z żywnością) i wydawane bezpośrednio pacjentom. Brudne naczynia pracownicy kuchni odbierają od pacjentów i umieszczają je w specjalnie przystosowanych zamykanych pojemnikach, które transportowane są do centralnej zmywalni, gdzie poddaje się je procesom mycia i dezynfekcji.

Produkcja dzienna kuchni szpitalnej to około 450 śniadań i kolacji oraz 530 obiadów dla pacjentów szpitala. Stawka żywieniowa przypadająca na jednego pacjenta to 6,38zł. Posiłki produkowane są w oparciu o jadłospisy dekadowe oceniane i sporządzane przez specjalistów dietetyków zatrudnionych w Szpitalu oraz według zaleceń lekarzy z poszczególnych Oddziałów Szpitala. Następnie jadłospisy są akceptowane przez kierownika bloku

żywnościowego i wprowadzane do realizacji. Blok Żywnościowy Szpitala posiada opracowany i wdrożony system HACCP, który prowadzi pełną kontrolę jakościową produkowanej żywności na każdym etapie procesu produkcyjnego. W ramach systemu prowadzone są systematyczne audyty wewnętrzne prowadzone przez Dział Obsługi Kontrahentów zewnętrznych. Ponadto w ramach kontroli wewnętrznej pobierane są próbki czystościowe (wymazy z talerzy stołowych i sztućców) w celu sprawdzenia skuteczności procesów mycia i dezynfekcji prowadzonych w centralnej zmywalni.

Blok żywnościowy prowadzi dystrybucję posiłków w formie cateringu. Żywność w tym przypadku dostarczana jest do Kucharki Oddziałowej Oddziału Obserwacyjno – Zakaźnego przy ul. Rogozińskiego 30 w Przemyślu oraz do NZOZ „DIAVERUM” mieszczącego się w budynku Wojewódzkiego Szpitala przy ul. M. Cassino 18 w Przemyślu.

W roku 2018 przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przemyślu przeprowadzili kontrolę sanitarną w bloku żywnościowym Wojewódzkiego Szpitala przy ul. Monte Cassino 18 w Przemyślu w zakresie oceny warunków sanitarnych przy produkcji i obrocie środkami spożywczymi oraz jakości żywienia pacjentów.

Oceniając warunki produkcji i obrotu żywnością oraz jakość żywienia pacjentów stwierdzono nieprawidłowości w zakresie nieprawidłowego stanu sanitarno – technicznego pomieszczeń bloku żywnościowego. Wobec stwierdzonych uchybień nakazano decyzją administracyjną poprawę stanu sanitarno-technicznego zaplecza kuchennego. Podjęte kolejne czynności sprawdzające potwierdziły usunięcie nieprawidłowości.

Żywienie pacjentów hospitalizowanych w Szpitalu przy ul. Rogozińskiego 30 w Przemyślu odbywa się poprzez porcjowanie posiłków dostarczanych przez Wojewódzki Szpital im. Św. Ojca Pio w Przemyślu, ul. Monte Cassino 18. Dostarczona żywność zostaje rozpakowana z opakowań transportowych a następnie przekazana na czystych naczyniach do spożycia pacjentom. Rozdziałem żywności zajmuje się zatrudniony w oddziale personel. Talerze i sztućce po konsumpcji zostają poddane mechanicznym procesom mycia i dezynfekcji w pomieszczeniu zmywalni naczyń. Czyste umyte i zdezynfekowane naczynia zostają przekazane do rozdzielni naczyń. Opakowania transportowe „brudne”, transportowane są środkiem transportu do centralnej zmywalni Wojewódzkiego Szpitala w Przemyślu, gdzie są myte i dezynfekowane.

NZOLiOP „SANTA – RITA” w Przemyślu ul. Rogozińskiego 30 posiada podpisaną umowę na dostarczanie posiłków z firmą cateringową Dom Weselny - Restauracja „EWA” ul. Wyb. Jana Pawła II 70 w Przemyślu. W umowie na dostarczanie żywności do zakładu zostały jasno określone warunki i obowiązki firmy cateringowej odnośnie jakości i bezpieczeństwa dostarczanych posiłków. Żywnienie pacjentów odbywa się zgodnie z zasadami dietyki i normami. Posiłki przygotowane są według jadłospisów tygodniowych ustalanych przez dietyka, a następnie ostatecznie ocenianych i zatwierdzanych przez dyrektora NZOLiOP „SANTA – RITA” po wcześniejszych konsultacjach z lekarzami nadzorującymi opiekę nad pacjentami. Żywność do zakładu dostarczana jest środkiem transportu firmy cateringowej w opakowaniach termoizolacyjnych (termosach). Porcjowanie i rozdzielanie posiłków dokonuje się w kuchenkach oddziałowych. Rozdzielaniem i porcjowaniem żywności zajmuje się wyznaczony personel. Po konsumpcji „brudne” talerze i sztućce w pojemnikach oznakowanych transportowane są do zmywalni naczyń i poddane są procesom mycia i dezynfekcji. Opakowania transportowe, w których dostarczana jest żywność do zakładu są zabierane przez firmę cateringową, gdzie są myte i poddawane procesom dezynfekcji. Przeprowadzona kontrola sanitarna w zakresie oceny warunków organizacji i jakości żywienia pacjentów nie stwierdziła nieprawidłowości.

Stółki w żłobkach, w przedszkolach, w szkołach

W roku 2018 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyślu sprawował w nadzór sanitarny nad blokami żywienia w 5 żłobkach, 29 przedszkolach i 12 szkołach w których zostało przeprowadzonych odpowiednio 3, 23, 8 kontroli sanitarnych.

W roku 2018 podczas czynności kontrolnych oceniano posiłki w przedszkolach i szkołach według wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. Analizując jakościowo i ilościowo jadłospisy w kontrolowanych placówkach systemu oświaty stwierdzono realizację wymogów w/w rozporządzenia. W żywieniu dzieci podawane są ryby, mleko i przetwory mleczne, owoce lub/i warzywa. W dalszym ciągu ograniczono ilość potraw smażonych, słodczy, soli, cukru. Dodatkowo jednostki systemu oświaty realizując zalecenia norm

żywienia dla populacji polskiej są na etapie liczenia wartości odżywczych wprowadzanych posiłków.

Jakość zdrowotna środków spożywczych

W obiektach zlokalizowanych na terenie Miasta Przemyśla do badań w ramach urzędowej kontroli i monitoringu żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością pobrano 242 próbki żywności i 28 próbek wymazów czystościowych z powierzchni stykających się z żywnością. Próbki do badań pobierano w następujących zakresach: zanieczyszczenia mikrobiologiczne, obecność metali szkodliwych dla zdrowia, obecność azotanów, parametrów czystości substancji dodatkowych i rozpuszczalników ekstrakcyjnych, znakowania i analityki suplementów diety, w kierunku oznaczenia parametrów jęłczenia tłuszczów, w kierunku obecności bakterii komensalnych w żywności pochodzenia zwierzęcego. Ponadto PPIS w Przemyśle poddał ocenie jakość tłuszczów smażalniczych na zawartość związków polarnych (zanieczyszczeń które mogą znajdować się w tłuszczach stosowanych do smażenia) pobierając 10 próbek po 5 w obiektach małej gastronomii, 5 próbek w ciastkarniach. Badane próbki nie uległy zakwestionowaniu. Zakwestionowano 5 próbek żywności (próbki filetów z kurczaka). Powodem zakwestionowania było wykrycie komensalnych bakterii wskaźnikowych E. coli co jest związane z traktowaniem drobiu antybiotykami. O fakcie tym poinformowano terenowo właściwych Powiatowych Lekarzy Weterynarii pełniących nadzór nad fermami drobiu. Zakwestionowano również 14 wymazów czystościowych pobranych z powierzchni roboczych, sprzętu, rąk m.in. ze względu na obecność pałeczek z grupy coli, przekroczenie ogólnej liczby drobnoustrojów oraz gronkowca chorobotwórczego.

Kontrole w wyniku powiadomień w systemie RASFF

Na 35 powiadomień w systemie RASFF w 3 przypadkach wycofano z obrotu handlowego środki spożywcze stanowiące zagrożenie dla zdrowia konsumentów, były to takie produkty jak: Mleko zastępcze w proszku – preparat Hipoalergiczny (środek spożywczy do żywienia początkowego dzieci), w którym stwierdzono obecność ciał obcych, produkt pn. „Honey Pomelo” pochodzący z Chin, w którym stwierdzono obecność pestycydów, oraz środek spożywczy pn. Frugo Black Mix Soków, w którym stwierdzono obecność kawałków szkła.

Kontrole akcyjne

W okresie od kwietnia do września realizowano zadania w ramach „Akcji lato” w miejscach wypoczynku dzieci i młodzieży oraz obiektach położonych przy trasach turystycznych.

Skontrolowano wówczas 30 zakładów produkcji i obrotu żywnością.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono nieprawidłowości, za które osoby odpowiedzialne zostały ukarane 7 mandatami karnymi na kwotę 1.400 zł.

Do najczęściej stwierdzonych nieprawidłowości należy zaliczyć: brak środków higienicznych do mycia rąk, brak segregacji asortymentu w urządzeniach chłodniczych, brak aktualnych zapisów wynikających z dobrej praktyki higienicznej.

Afrykański Pomór Świń

W związku z występowaniem w Polsce przypadków afrykańskiego pomoru świń (ASF) w 2018 roku wspólnie z Inspekcją Weterynaryjną przeprowadzono 12 kontroli na Targowisku Miejskim, w trakcie których sprawdzano legalność wprowadzanego do obrotu mięsa wieprzowego i produktów pochodzenia wieprzowego oraz dziczyzny i produktów z niej otrzymanych. Podczas działań kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości naruszających obowiązujące przepisy prawa.

Obrót grzybami dziko rosnącymi

W roku 2018 kontrolą objęto targowisko miejskie i osoby sprzedające grzyby świeże i grzyby suszone oraz posiadanie dla nich niezbędnych atestów umożliwiających ich sprzedaż. Prowadzone kontrole potwierdzają, że na targowisku miejskim zatrudniony jest klasyfikator grzybów i respektowany jest zakaz sprzedaży grzybów bez odpowiednich atestów. Pracownicy pionu Higieny Żywności posiadają uprawnienia klasyfikatorów grzybów świeżych i prowadzą konsultacje w sprawie oceny gatunków grzybów świeżych. Każdy mieszkaniec może uzyskać w siedzibie PSSE bezpłatnie poradę o gatunku zebranych grzybów i możliwości ich spożycia. W roku 2018 przeprowadzono 3 oceny klasyfikujące grzyby świeże. W ocenianych gatunkach grzybów nie stwierdzono gatunków grzybów trujących. Ogółem oceniono 66 sztuk grzybów, w tym: 64 to grzyby jadalne i 2 należące do gatunków grzybów niejadalnych.

IX. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego ma na celu zapewnienie, na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego oraz planowania i realizacji inwestycji, właściwego stanu sanitarno - higienicznego w obiektach, w taki sposób, aby w trakcie eksploatacji obiektów nie powodowały one zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi.

Zgodnie z ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego na terenie miasta Przemyśla w 2018 roku przeprowadzono ogółem 113 kontroli i wizji lokalnych.

Ogólna liczba stanowisk zajętych w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego kształtowała się na poziomie 144.

Wydano między innymi:

82 oceny co do możliwości spełnienia wymagań higienicznych;

8 stanowisk ws. odbiorów sanitarnych obiektów, dla których nie nałożono obowiązku uzyskania decyzji na użytkowanie, w tym między innymi: dodatkowy oddział żłobkowy w Niepublicznym Żłobku „Jagódka” przy ul. Lwowskiej w Przemyśle, apartamenty przy ul. Dworskiego w Przemyśle, Szkoła Języków Obcych „Eureka” przy ul. Piotra Skargi w Przemyśle;

6 stanowisk dla podmiotów udzielających świadczenia zdrowotne oraz dla nadzoru farmaceutycznego, w tym m.in. dział farmacji szpitalnej dla potrzeb Zakładu Opiekuńczo – Leczniczego przy ul. Słowackiego w Przemyśle, Pracownia Rezonansu Magnetycznego przy ul. Kamienny Most w Przemyśle;

11 opinii w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, m.in. dla inwestycji p.n. „Zbieranie katalizatorów” przy ul. Mierosławskiego w Przemyśle”;

2 opinie w ramach uzgadniania warunków realizacji planowanych przedsięwzięć;

4 opinie w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;

5 uzgodnień zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko;

7 uzgodnień dokumentacji projektowych inwestycji;

2 stanowiska dotyczące zastosowania rozwiązań innych niż określone w obowiązujących przepisach prawnych, w tym w zakresie warunków technicznych;

17 stanowisk w ramach uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych, w tym m.in.: przebudowa pomieszczeń w budynku warsztatowo-biurowym na pomieszczenia biurowe w ramach zadania pn. „Koordynowana Opieka Kardiologiczna w Wojewódzkim Szpitalu im. Św. Ojca Pio w Przemyślu”, “Przebudowa i nadbudowa budynku penitencjarnego na potrzeby biurowe i sale terapeutyczne w Zakładzie Karnym w Przemyślu z wykonaniem instalacji: wodociągowej, kanalizacyjnej, centralnego ogrzewania i solarnej”, Przebudowa pomieszczeń administracyjnych zlokalizowanych na poziomie I-go piętra w budynku pawilonu D Wojewódzkiego Szpitala w Przemyślu na Oddział Rehabilitacji Kardiologicznej w ramach zadania pn. „Koordynowana Opieka Kardiologiczna w Wojewódzkim Szpitalu im. Św. Ojca Pio w Przemyślu”, zakończenie przebudowy wraz z technologią pomieszczeń Oddziału Dermatologicznego na Oddział Kardiologii Inwazyjnej w ramach zadania pn. „Koordynowana Opieka Kardiologiczna w Wojewódzkim Szpitalu im. Św. Ojca Pio w Przemyślu”.

X. Działalność oświatowo-zdrowotna

Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Przemyślu w 2018 r. realizowała zadania z zakresu Zdrowia Publicznego na podstawie ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Narodowego Programu Zdrowia.

Działania profilaktyczne prowadzono na bieżąco, w zależności od potrzeb zdrowotnych społeczeństwa, sytuacji epidemiologicznej miasta Przemyśla. Celem głównym było promowanie zdrowego stylu życia, rozwijanie odpowiedzialności za zdrowie własne i swoich najbliższych oraz współpraca z lokalnymi instytucjami i organizacjami do podejmowania wspólnych działań do poprawy stanu zdrowia lokalnego społeczeństwa. Działania skierowano do dzieci w wielu przedszkolnym, szkolnym, ich rodziców i opiekunów, wychowawców, nauczycieli i osób dorosłych. Osiągnięte cele były wynikiem wdrażania oraz kontynuacji programów edukacyjnych i przedsięwzięć prozdrowotnych. Dla koordynatorów działań organizowano narady, szkolenia, spotkania edukacyjne oraz udostępniano materiały szkoleniowe.

W roku 2018 r. na terenie miasta Przemyśla realizowano następujące programy profilaktyczne:

- a) „Czyste Powietrze Wokół Nas”- program przedszkolnej edukacji antytytoniowej;

- b) „Nie Pal Przy Mnie Proszę”- program profilaktyki palenia tytoniu dla klas 1-3;
- c) „Bieg po Zdrowie”- program antytytoniowy edukacji zdrowotnej dla klas 4;
- d) „Znajdź Właściwe Rozwiązanie”- program profilaktyki palenia tytoniu dla szkół podstawowych, klas 6-8 oraz szkół ponadpodstawowych;
- e) „Trzymaj Formę!”- realizowany od 13 lat w szkołach podstawowych na temat racjonalnego żywienia i aktywności fizycznej;
- f) „ARS, czyli jak dbać o miłość”- profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu, tytoniu i środków psychoaktywnych;
- g) „Znamię? Znam je!”- program edukacyjny w zakresie profilaktyki czerniaka;
- h) „Podstępne WZW”- program edukacyjnych;
- i) „Moje Dziecko Idzie do Szkoły”;
- j) „Wybierz Życie Pierwszy Krok”- program profilaktyki zakażeń wirusem HPV;
- k) „Krajowy program zwalczania AIDS i zapobiegania zakażeniom HIV”;
- l) „Zawsze Razem”- program profilaktyki w zakresie chorób zakaźnych;
- m) „Zapobieganie HIV i AIDS oraz chorobom przenoszonym drogą płciową”- program edukacyjny.

Podjęmowano działania związane z:

- a) Profilaktyką używania nowych substancji psychoaktywnych,
- b) Światowym Dniem Zdrowia,
- c) Światowym Dniem Bez Papierosa,
- d) Światowym Dniem Rzucania Palenia,
- e) Profilaktyką Grypy,
- f) Profilaktyką Odry,
- g) Akcją Lato- Bezpieczne Wakacje,
- h) Akcją Zima- Bezpieczne Ferie,
- i) Propagowanie zasad higieny osobistej (min. wszawicy, próchnicy zębów),
- j) Profilaktyką HCV.

Profilaktyka Uzależnień

W działaniach edukacyjnych nt nowych substancji psychoaktywnych Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Przemyślu prowadziła działania edukacyjne, skierowane do

kadry pedagogicznej szkół podstawowych, ponadpodstawowych. W ramach tych działań przekazywano informacje na temat trendów i stylu życia młodego pokolenia (kampania medialna „Melanż vs. Rzeczywistość”). Organizowano pogadanki edukacyjne w szkołach oraz w szkołach rodzenia, Event „Wincentiada” poświęcone profilaktyce uzależnień. W działaniach profilaktycznych wykorzystano alkogogle i narkogogle.

Po raz X zorganizowaliśmy Powiatowy Przegląd Małych Form Teatralnych pt: „Porozmawiajmy o uzależnieniach”. Do udziału zaprosiliśmy uczniów szkół podstawowych. Celem przeglądu była edukacja młodzieży z zakresu uzależnień od tytoniu, alkoholu, środków psychoaktywnych oraz cyberprzestrzeni.

Program Ograniczenia Następstw Zdrowotnych Palenia Tytoniu

Od 2007 roku Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Przemyślu koordynuje działania w ramach Programu Ograniczenia Następstw Zdrowotnych Palenia Tytoniu w Polsce. Głównym celem programu jest zmiana zachowań społeczeństwa w stosunku do palenia tytoniu poprzez wielopłaszczyznowe działania edukacyjne.

W 2018 roku programem zostały objęte osoby dorosłe, młodzież oraz dzieci w ramach realizacji programów edukacyjnych pt: „Czyste Powietrze Wokół Nas”, „Nie Pal Przy Mnie Proszę”, „Bieg Po Zdrowie”, „Znajdź Właściwe Rozwiązanie”. Prowadzono działania profilaktyczne związane ze „Światowym Dniem Bez Tytoniu” (31 maja) oraz Światowym Dniem Rzucania Palenia (16 listopada). W ramach tych przedsięwzięć organizowano warsztaty edukacyjne dla młodzieży, konkursy plastyczne. Umieszczano informacje na stronie internetowej PSSE w Przemyślu.

Program „Trzymaj Formę” o racjonalnym odżywianiu i aktywności fizycznej

W roku szkolnym 2017/18 oddział Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia realizując XII edycję programu „Trzymaj Formę” zaangażował w realizację 11 szkół podstawowych i gimnazjalnych.

Programem objęto 1721 uczniów. Dzięki zaangażowaniu nauczycieli, koordynatorów szkolnych, dyrektorów oraz uczniów, którzy byli głównymi pomysłodawcami projektów edukacyjnych, cieszył się dużym zainteresowaniem społeczności szkolnej.

W ramach programu został ogłoszony konkurs plastyczny na plakat dla dzieci pt; „Trzymaj formę – aktywnie i zdrowo” oraz uczniowie naszego Powiatu wzięli udział w Ogólnopolskim Konkursie Wiedzy o Zdrowym Stylu Życia.

Bezpieczny wypoczynek letni i zimowy

Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Przemyślu wraz z Komendą Miejska Policji realizowały wzorem lat ubiegłych akcje; „Bezpieczne wakacje”, „Bezpieczny zdrowy wypoczynek podczas ferii zimowych”.

Celem powyższych działań było zmniejszenie liczby wypadków, zachorowań i zakażeń u dzieci i młodzieży wypoczywającej na terenie powiatu przemyskiego. W trakcie akcji były wykorzystywane materiały oświatowo- zdrowotne, przeprowadzono 32 pogadanki, którymi objęto 4720 dzieci .

Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS

W 2018 roku w ramach realizacji Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS, realizowane były kampanie społeczno- informacyjne „Światowy Dzień AIDS”, „Mam Czas Rozmawiać”, „Mój Walenty Jest The Best, Idzie Ze Mną Zrobić Test”. Kontynuowane były również programy edukacyjne pt: ”Zawsze razem” oraz „Zapobieganie HIV i AIDS oraz chorobom przenoszonym drogą płciową”. Został ogłoszony po raz XIV Wojewódzki Konkurs Plastyczny „Porozmawiajmy o AIDS”.

Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Przemyślu prowadzi stronę internetową www.psseprzemysl.pl, na której zamieszczane są materiały merytoryczne, metodyczne oraz informacje o realizowanych przedsięwzięciach. Informujemy również o nowych inicjatywach, kampaniach, czy zagrożeniach epidemiologicznych. Pracownicy oddziału Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia reprezentują Państwową Inspekcję Sanitarną w konferencjach, debatach i ewaluacjach szkół. Realizacja powyższych programów edukacyjnych i przedsięwzięć prozdrowotnych była możliwa dzięki współpracy z organami samorządowymi, zakładami opieki zdrowotnej, z placówkami nauczania i wychowania, organizacjami społecznymi, pozarządowymi oraz z lokalnymi środkami masowego przekazu. Celem głównym działalności oświatowo - zdrowotnej jest promowanie zdrowego stylu życia,

rozwijanie odpowiedzialności za zdrowie własne i swoich najbliższych oraz tworzenie koalicji różnych instytucji, organizacji do podejmowania działań na rzecz zdrowia.

XI. Podsumowanie

1. W ramach monitoringu sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych, z prowadzonego rejestru zakażeń i chorób zakaźnych wynika, że sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych na terenie miasta w roku 2018 była stabilna i nie budziła niepokoju.

2. Grypa i podejrzenia zachorowań na grypę w roku 2018 stanowiły najliczniejszą pozycję wśród zgłaszanych chorób zakaźnych na terenie miasta. W 2018 r. zarejestrowano 2397 zachorowań.

3. Po latach po raz pierwszy na terenie miasta odnotowano zachorowania na odrę. W roku 2018 zgłoszono 16 podejrzeń odry, z których 13 zostało potwierdzonych badaniami laboratoryjnymi.

4. Na terenie miasta odnotowujemy uodpornienie dzieci na poziomie, który stanowi zabezpieczenie przed szerzeniem się chorób zakaźnych.

5. Na koniec roku jakość wody do spożycia dostarczana przez wodociągi na terenie miasta odpowiadała normom higienicznym określonym w przepisach prawa.

6. Przedsiębiorstwa wodociągowe realizują obowiązek prowadzenia kontroli wewnętrznej zgodnie z uzgodnionymi harmonogramami.

7. Stan sanitarno-higieniczny obiektów użyteczności publicznej oceniono dobrze.

8. W roku 2018 kontynuowano kontrolę bezpieczeństwa żywienia pacjentów w szpitalach oraz dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych.

9. W roku 2018 kontynuowano nadzór nad warunkami pracy. W porównaniu z rokiem 2017 nie wykazano przekroczeń normatywów higienicznych w odniesieniu do czynników chemicznych, drgań mechanicznych o oddziaływaniu ogólnym na organizm człowieka, drgań mechanicznych przenoszonych przez kończyny górne i w zakresie czynników biologicznych.

10. Systematyczna edukacja zdrowotna społeczeństwa prowadzona przez pion oświaty i promocji zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Przemyślu ma znaczenie prewencyjne. Jest ważnym, wspomagającym elementem działań profilaktycznych zmierzających do zapobiegania chorobom i na przestrzeni lat może w znacznym stopniu wpłynąć na zmniejszenie liczby chorób cywilizacyjnych.